

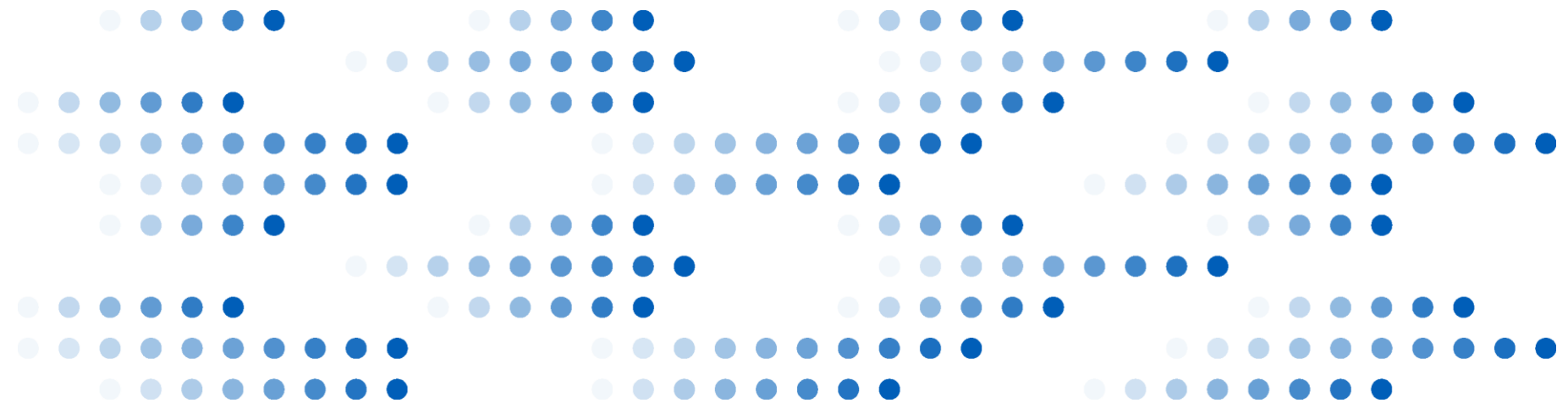

SUNDHEDSSTYRELSEN

Tidlig opsporing af forringet helbredstilstand og nedsat funktionsevne hos ældre mennesker

Anbefalinger til arbejdsgange og anvendelse af redskaber

Oplæg af Cecilie Aarestrup, Fuldmægtig i Sundhedsstyrelsen, enhed for Ældre og Demens

Dagsorden

- Indblik i tidlig opsporing
- Kommunernes anvendelse af redskaberne
- Hvorfor tidligt opspore?
- Centrale deltagere i tidlig opsporing
- Rammesætning for opgaven
- Processen frem til offentliggørelse
- Udgivelsen og anbefalinger
 - Rammer for tidlig opsporing
 - Triagering
 - Redskaber til hverdagsobservationer
 - Redskaber til kvalificering af hverdagsobservationer

Indblik i tidlig opsporing

Sundhedsstyrelsen

VÆRKTØJER TIL TIDLIG OP-
SPORING AF SYGDOMSTEGN,
NEDSAT FYSISK FUNKTIONS-
NIVEAU OG UNDERERNÆRING
– sammenfatning af anbefalinger

2013

SUNDHEDSSTYRELSEN

Tidlig opsporing af forringet helbredstilstand og nedsat funk- tionsevne hos ældre mennesker

ANBEFALINGER TIL ARBEJDSGANGE OG
ANVENDELSE AF REDSKABER

2017

Kommunernes anvendelse af redskaber

- KL gennemførte i 2015 en spørgeskemaundersøgelse
- 76 kommuner besvarede spørgeskemaundersøgelsen
- 53 % af kommunerne anvender Ændringsskemaet og triagemodellen, mens 23 % anvender Hjulet
- 47 % anvender Rejse-Sætte-Sig testen som det primære redskab til opsporing af fysisk funktionsniveau, 21 % anvender gangtesten
- 74 % anvender regelmæssig vejning til vurdering af ernæringstilstanden

Hvorfor tidligt opspore?

- Opspore forringet helbredstilstand og nedsat funktionsevne
- → Mulighed for tidlig at sætte målrettede indsatser i gang
- → undgå tab af funktionsevne, indlæggelse mv.

Centrale deltagere i tidlig opsporing

- Medarbejdere i hjemmeplejen, hjemmesygeplejen og på plejecentre
- Ældre mennesker der modtager personlig og praktisk hjælp
- Pårørende
- Almen praksis

Rammesætning for opgaven

- Udmøntning af handlingsplanen for den ældre medicinske patient (2016)
- KL og Sundhedsstyrelsen i samarbejde vil samle op på erfaringerne med eksisterende redskaber til tidlig opsporing

Processen frem til offentliggørelse

KL's workshop

- Marts 2017 afholdt KL en workshop
- 10 kommuner deltog: ”Dem der var nået længst”
- → Hvad er de gode erfaringer med tidlig opsporing, og hvor er udfordringerne?
- KL lavede en skriftlig sammenfatning, som var udgangspunktet for SST's videre opgave

Inspirationstur til Sorø Kommune

- Møde med projektleder ift. erfaringer
- Deltagelse i triagemøde
- → Indblik i praksis omkring arbejdsgange og redskaber til tidlig opsporing
- → Indblik i erfaringer og udfordringer

Nedsættelse af referencegruppe

- Sundhedsstyrelsen udpegede i 2017 en referencegruppe med en række faglige aktører og kommuner
- 16 medlemmer
- To møder i sommeren og efteråret 2017

Offentlig høring

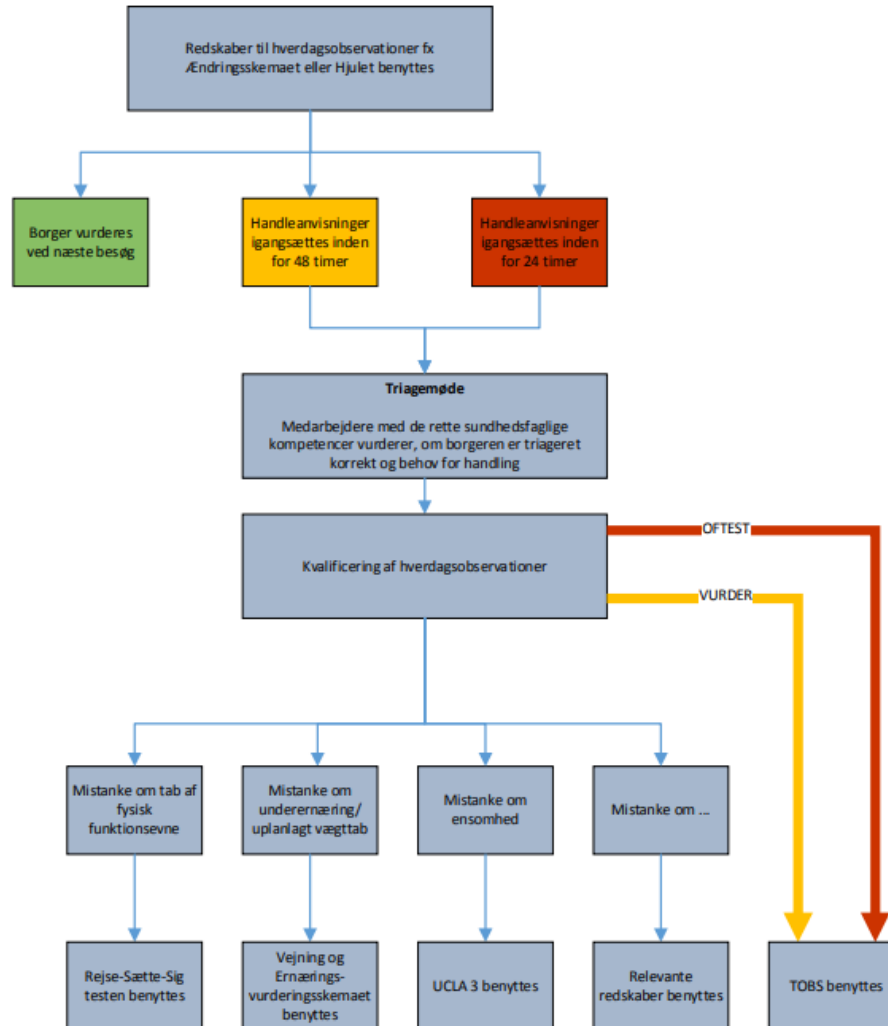
- Høringsportal
- Alle kan byde ind

Udgivelsen og anbefalinger

Rammer for tidlig opsporing

Anbefalinger

Det anbefales, at:

- Tidlig opsporing implementeres i kommunerne med udarbejdelse af klare og systematiske arbejdsgange samt tydelig ansvarsfordeling i forhold til konkrete indsatser på baggrund af medarbejderkompetencer.
- Tidlig opsporing implementeres i kommunerne, gerne med digital understøttelse og integration mellem applikation, triagetavler og omsorgssystem.

Triagering

- Metode til systematisk opfølgning på observationer SSA/SSH'er har foretaget med redskaber til hverdagsobservationer
- → Opnår et fælles overblik over borgerens aktuelle helbredstilstand og funktionsevne
- Visuelt overskueligt, da borgere tildeles en af farverne grøn, gul eller rød
- Mulighed for vidensdeling på triagemøderne

Boks 1. Definition af farvekode

Grøn	Borgere, der er triageret grønne, vurderes at være i deres sædvanlige helbredstilstand, men kan godt have en kompleks helbredstilstand. Borger vurderes igen ved næste besøg.
Gul	<p>Borgere, der er triageret gule, har vist tegn på svækkelse. Ved brug af Ændringskemaet triageres en borger oftest gul, når der er observeret én til tre ændringer i forhold til habitustilstanden. Ved brug af Hjulet foretager social- og sundhedshjælperen eller social- og sundhedsassistenten en vurdering af graden af svækkelse.</p> <p>Når en borger triageres gul, bør der være dialog mellem social- og sundhedshjælpere og social- og sundhedsassistenter eller eventuelt sygeplejersker. Sammen sparrer de om det observerede, og der udarbejdes og igangsættes handleanvisninger efter en individuel vurdering, men senest inden for 48 timer.</p>
Rød	Borgere i den røde farvekategori er i risiko for en alvorlig helbredstilstand og/eller tab af funktionsevne med mange eller markante ændringer. Når en borger triageres rød, skal der være dialog mellem social- og sundhedshjælpere og sygeplejersker eller eventuelt social- og sundhedsassistenter, som hurtigst muligt og senest inden for 24 timer udarbejder og igangsætter handleanvisninger.

Anbefalinger

Det anbefales, at:

- Triagering anvendes som metode til at foretage en tydelig prioritering og igangsætte rettidige indsatser vedrørende målrettet pleje og eventuel behandling. Det indebærer, at hver kommune udarbejder arbejdsgange med ansvarsfordeling, faste procedurer for farveskift og tilhørende handleanvisninger, herunder at farveskift fra rød eller gul mod grøn udelukkende kan foretages på baggrund af sparring med medarbejdere med de rette sundhedsfaglige kompetencer. Der tages desuden stilling til frekvens af triagemøder, der som minimum afholdes ugentligt.

Redskaber til hverdagsobservationer

- Ændringskemaet og Hjulet – redskab til SSH/SSA
- Støtter medarbejdere i hjemmeplejen i systematisk at observere borgeren.
- Anvendes til efterfølgende at triagere borgeren

Ændringskema
Observer og reager

Navn:	Cpr.nr.:			Dato:
TEMA	Sæt kryds ved de svar der passer bedst			Bemærkning
Psykisk og Socialt				
Humør	Glad/positiv	Neutral	Trist/negativ	
Hukommelse	God	Svingende	Glemsom	
Social aktivitet	Aktiv	Lidt aktiv	Passiv	
Søvnproblemer	Sjældent	Af og til	Oftre	
Hjemmet				
Howdan ser hjemmet ud	Meget ryddeligt	Ryddeligt	Mindre ryddeligt	
Hvad klarer borger selv	Blomster	Sengredning	Affald	
	Opvask	Toilet/bad	Post	
Hverdagsaktiviteter				
Generelt initiativ fra borger	Meget	Lidt	Passiv	
Graden af hygiejne	Veisoigneret	Soigneret	Mindre soigneret	
Fysisk aktivitet	Meget aktiv	Aktiv	Passiv	
Fald	Aldrig	Af og til	Oftre	Obs! altid tilberedning ved fald
Spise og drikke				
Appetit	God		Skal opfordres	
Tørst	God		Skal opfordres	
Vægt	Holder vægten		Tøj hænger	
Fysiske klager				
Afføringsmønstre	Ingen problemer	Af og til forstoppelse	Klager	
Vandladning	kontinent		Inkontinent	
Vejtrækning	Normal	Åndenød, bevægelse	Åndenød, hvile	
Hoste	Aldrig	Af og til	Oftre	
Træthed	Aldrig	Af og til	Oftre	
Smerte	Aldrig	Af og til	Oftre	
Svimmel	Aldrig	Af og til	Oftre	

Iværksættelse af projekt til forebyggelse af indlæggelser
Arbejdsgruppen for ændringskema og klage, Juni 2011

Anbefalinger

Det anbefales, at:

- Ændringskemaet eller Hjulet anvendes som redskab til hverdagsobservationer for at støtte medarbejdere i at foretage systematiske observationer af borgere, gerne med digital understøttelse.

Redskaber til kvalificering af hverdagsobservationer

- Redskaber fra SST udgivelsen fra 2013
- Redskaberne anbefales stadig
- Nye redskaber:
 - UCLA3 til vurdering af ensomhed og social isolation
 - TOBS til måling af vitale parametre

Redskab	Beskrivelse	Aktør
Avlunds mobilitet-træthedsskala (Mob-T)	Redskabet anvendes til vurdering af evnen til at klare daglige aktiviteter uden at føle træthed eller behov for hjælp ved at evaluere træthed relateret til fysisk aktivitet.	Almen praksis og hjemmesygeplejen
Ernæringsvurderingskemaet	Redskabet anvendes til nærmere udredning ved et uplanlagt vægttab på 1 kilo og derover.	Medarbejdere med de rette sundhedsfaglige kompetencer
EUroQUALity5D (EQ-5D)	Redskabet anvendes til scoring af selvrapporteret helbredsrelateret livskvalitet.	Hjemmesygeplejen, forebyggende medarbejdere og almen praksis
Gangtest	Redskabet anvendes til vurdering af nedsat funktionsniveau ved at måle hastigheden ved normal gang.	Alle faggrupper efter instruktion
Mini Geriatric Depression Scale (GDS5)	Redskabet anvendes til at identificere depression.	Hjemmesygeplejen
Mini Mental State Examination (MMSE)	Redskabet anvendes til at påvise en reduktion af den mentale funktion.	Almen praksis, hjemmesygeplejen og demenskoordinatorer
Rejse-Sætte-Sig testen	Redskabet anvendes til vurdering af nedsat fysisk funktionsniveau ved vurdering af muskelstyrken i benene.	Alle faggrupper efter instruktion
The Confusion Assessment Method (CAM)	Redskabet anvendes til vurdering af behov for udredning af delir og kan adskille delir fra andre kognitive funktionsnedsættelser.	Almen praksis, medarbejdere i hjemmesygeplejen og på plejecentrene
Tidlig Opsporing af Begyndende Sygdom (TOBS)	Redskabet anvendes til vurdering af helbredsstatus ved at måle de vitale parametre puls, bevidsthed, temperatur, respiration og systolisk blodtryk.	Medarbejdere med de rette sundhedsfaglige kompetencer
UCLA 3	Redskabet anvendes til opsporing af ensomhed og social isolation.	Alle faggrupper efter instruktion
Vejning	Redskabet anvendes til vurdering af uplanlagt vægttab ved at måle vægten.	Alle faggrupper efter instruktion
Verbal Ranking Scale (VRS)	Redskabet anvendes til at måle smertens intensitet ved at evaluere generel smerteoplevelse.	Hjemmesygeplejen og almen praksis

Rejse-Sætte-Sig testen

- Valideret redskab til at opdage tidlige ændringer i borgerens fysiske funktionsevne ved at vurdere muskelstyrken i benene.

Det anbefales, at:

- Rejse-Sætte-Sig testen (30s-RSS) fortsat anvendes som det primære målingsredskab til vurdering af fysisk funktionsniveau. Der foretages en baseline måling af borgerens funktionsniveau ved hjælp af Rejse-Sætte-Sig testen ved visitation til personlig og/eller praktisk hjælp.

Vejning og ernæringsvurdering

- Vejning bør foretages som led i den almindelige kontakt til ældre mennesker → hyppigere efter sygdom eller forværring af helbredstilstand.
- Ernæringsvurderingsskemaet (EVS) anvendes til nærmere udredning af uplanlagt vægttab og kan identificere ældre der har gavn af en ernæringsindsats.

Det anbefales, at:

- Tidlig opsporing af uplanlagt vægttab fortsat gennemføres ved regelmæssig Vejning i kommuner og efter behov i almen praksis. Ernæringsvurderingsskemaet (EVS) anvendes til nærmere udredning af uplanlagt vægttab på 1 kg og derover.

UCLA 3

- Valideret redskab til opsporing af ensomhed og social isolation
- Hvis redskabet indikerer risiko for ensomhed skal kommuner have klare handleanvisninger.

Det anbefales, at:

- UCLA 3 anvendes til opsporing af ensomhed og social isolation.

TOBS

- TOBS = Tidlig Opsporing af Begyndende Sygdom
- Systematisk observationsmetode til måling af vitale parametre (puls, bevidsthed, temperatur, respiration, systolisk blodtryk)
- Formål: Tidlig at opdage forværringer i helbredstilstand

Det anbefales, at:

- Tidlig Opsporing af Begyndende Sygdom (TOBS) anvendes til sundhedsfaglig kvalificering af hverdagsobservationer når relevant. Der udarbejdes faste procedurer for, hvorvidt der skal anvendes TOBS, når en borger triageres gul eller rød.

Spørgsmål